

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023 - 2025

KH 21.11.2022 § 205

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Lain mukainen talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Valtuusto hyväksyi 24.10.2022 § 57 vuoden 2023 kiinteistöveroprosentit tekemättä muutoksia vuoden 2022 tasoon. Yleishyödylliset yhteisöt vapautettiin kiinteistöverosta. Vuoden 2023 tuloveroprosentti on 9,36, mikä on johdettu lainsäädännön pohjalta laskukaavalla kunnan vuoden 2022 tuloveroprosentista. Vuoden 2023 tuloveroprosentista valtuustolla ei ole päätösoikeutta.

Kunnanjohtajan talousarvioehdotus vuodelle 2023 on käsitelty yhteistoiminnallisesti YHTY:n kokouksessa 16.11.2022. YHTY:llä ei ole k:n talousarvioehdotukseen lausuttavaa. Lautakunnat ovat myös käsitelleet talousarvioitaan.

Talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma 2023 - 2025 osoittavat huomattavan alijäämäistä vuotta 2023. Suunnitelmavuodet 2024 ja 2025 on laadittu käytettävissä olevin tiedoin. Näiden vuosien lukuihin liittyy selvästi tavanomaista enemmän epävarmuutta, muun muassa tulevasta hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyvän rahoitusjaon jälkikäteisestä tarkastelusta johtuen. Kumulatiivista ylijäämää on aiemmilta vuosilta kertynyt kunnan taseeseen noin 3,0 miljoonaa euroa, jolla vuoden 2023 alijäämä voidaan kattaa.

Kunnan epätasapainossa oleva käyttötalous rajaa myös voimakkaasti kunnan investointikykyä. Tämän vuoksi investoinneissa joudutaan tekemään priorisointia. Tämän vuoksi on tärkeää, että kunnan kiinteistökannan rakennusteknisestä kunnosta on kattava ja ajantasainen tieto ja tämän pohjalta laaditut pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmat. Myös

kunnan elinvoimaa vahvistavia investointeja on kyettävä määrätietoisesti toteuttamaan.

Sekä aikaisempiin että uusiin talouden tasapainottamistoimiin perustuvista, toteutetuista toimenpiteistä huolimatta nyt valmisteltua kolmen vuoden taloussuunnitelmaa ei saatu vuoden tasapainoon. Keskeisenä syynä tähän on valtionosuuksien painumien negatiiviseksi hyvinvointialueelle siirtyvien sote-palvelujen menojen siirtolaskelmien perusteella. Lähtökohtana tähän ovat tilastollisesti todennettavissa olevat kunnan asukaskohtaisesti suuret sote-menot viime vuosilta. Kunnan talouden tasapainoon saattaminen vaatii etenkin tulopohjan vahvistamista, koska uusien merkittävien kustannussäästöjen löytäminen ei ole realistista. Riippuen käytössä olevien talouden tasapainottamiskeinojen riittävydestä, lähivuosina tulee todennäköisesti harkittavaksi myös kunnallisveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien tarkastelu.

Talousarvion seurantaan ja raportointiin tulee kiinnittää huomiota kaikilla toimialoilla ja mahdolliset menoylitykset tulee ensisijaisesti kattaa kunkin toimialan talousarvion sisältä.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7209047
Kj:n päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää hyväksyä talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 - 2025 liitteen mukaisena sekä esittää ne edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.</p> <p>Lisäksi kunnanhallitus päättää valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan tekemään talousarvioasiakirjaan tarvittaessa teknisluonteisia korjauksia.</p>
Käsittely	<p>Eevariitta Jäntti esitti seuraavat muutokset talousarvion investointiosaan:</p> <p>Siirretään 20 000 euroa kohdasta Satamaalueen kehittäminen/ Rantabulevardin sillat ja huvimajat kohtaan Liikenneväylien saneeraus/ Katualueiden lohkominen.</p> <p>Kaikki kunnanhallituksen jäsenet kannattivat Jäntin esitystä. Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallitus hyväksyy yksimielisesti Eevariitta Jäntin muutosesityksen.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti hyväksyä talousarvion vuodelle 2023 Eevariitta Jäntin investointiosaan esittämällä muutoksilla ja taloussuunnitelman vuosille 2024 – 2025 liitteen mukaisena sekä esittää ne edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.</p> <p>Lisäksi kunnanhallitus päätti valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan tekemään talousarvioasiakirjaan tarvittaessa teknisluonteisia korjauksia.</p>

Juha Pitkänen esitti seuraavat Vasemmiston valtuustoryhmän muutosesitykset seuraaville talousarviokirjan sivuille:

- s. 28 Kunnan strategiset tavoitteet: Lisätään laatikko suunnittelukauden tavoite 2023-2025 Etäpalveluiden kehittäminen, jonka vuosittain seurattava mittari etäpalveluiden käyttö, tavoitetaso kaikki kunnan hallintopalvelut saatavana etäyhteydellä.
- s. 28 Kunnan strategiset tavoitteet: Lisätään laatikko suunnittelukauden tavoite 2023-2025 Aktiivinen omistajaohjaus, vuosittain seurattava mittari annettu omistajaohjauksen määrä, tavoitetaso kaikille yhtiöille annettu omistajaohjausta ja kirjattu kunnanhallituksen pöytäkirjaan.
- s. 45 Vapaa-aikapalvelut tavoitteet ja tunnusluvut: Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet, suunnittelukauden tavoite 2023-2025 lisätään laatikko HYT-kerroin, vuosittain seurattava mittari HYTE-raportti, tavoitetaso täydet valtion avustukset.
- s. 59 Muu julkinen käyttöomaisuus: Valokuituverkon laajennus vähennetään 5000 euroa eli varataan vuodelle 2023 30 000 euroa.
- s. 59 Muut hallinto- ja laitosrakennukset: Lisätään määrärahaa vuodelle 2023 5000 euroa eli yhteensä 75 000 euroa ja ranskalainen viiva aurinkopaneeliselvitys saneerauksen yhteyteen.
- s. 60 Moottorikelkkareitti suunnitteluhanke: Poistetaan talousarviosta.
- s. 61 Satama-alueen kehittäminen: Varataan 50 000 euroa.
- s. 63 Lisätään investointeihin: Polkujen Tuusniemi -hanke, 10 000 euroa vuonna 2023 ja 15 000 euroa 2024 (Edla Miettisen perintövaroista).
- s. 64 Grillikodan vuokra: Poistetaan.
- s. 65 Lisäys kuntosalin vuosimaksu -kohtaan ettei peritä yli 65-vuotiailta.

Kari Puodinketo kannatti Juha Pitkäsen ryhmäesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta täytyy äänestää. Hän esitti, että Juha Pitkäsen/ Vasemmiston valtuustoryhmän muutosesityksistä äänestetään yhdessä äänestyksessä. Juha Pitkänen esitti, että muutosesityksistä äänestetään kohdittain. Pekka Martikainen kannatti Juha Pitkäsen äänestysesitystä. Markku Hämäläinen kannatti valtuuston puheenjohtajan äänestysesitystä. Puheenjohtaja totesi, että äänestysmenettelystä täytyy äänestää, koska siitä on tehty kaksi toisistaan poikkeavaa, kannatettua esitystä. Puheenjohtaja ehdotti nimenhuuto-äänestystä, jossa valtuuston puheenjohtajan esitystä kannattavat äänestävät "jaa" ja Juha Pitkäsen esitystä kannattavat äänestävät "ei". Äänestysesitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa –ääntä ja 5 ei –ääntä. Yksi valtuutettu oli poissa kokouksesta. Puheenjohtaja totesi, että valtuusto päätti äänestää Juha Pitkäsen tekemistä Vasemmiston valtuustoryhmän muutosesityksistä yhdessä äänestyksessä. Puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, jossa kunnanhallituksen esitystä kannattavat äänestävät "jaa" ja Juha Pitkäsen/ Vasemmiston valtuustoryhmän esitystä kannattavat äänestävät "ei". Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa -ääntä ja 5 ei -ääntä. Yksi valtuutettu oli poissa kokouksesta. Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätösesitys tuli valtuuston päätökseksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen

Merkittiin pöytäkirjaan, että Minna Koistinen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.40.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Juha Pitkänen jätti päätökseen eriävän mielipiteen äänestyskäytännön osalta.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin tämän asian käsittelyn aikana klo 14.41 – 15.00.